



Determination of Migration Behaviour Indexes of Rural Youth Living in the Central South (Konya, Kayseri, Niğde) Region

Melike Tekin^{1,a,*}, Gülistan Erdal^{1,b}

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, 60000, Tokat, Türkiye

*Corresponding author

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p><i>Research Article</i></p> <p>Received : 26.02.2025 Accepted : 04.04.2025</p> <p><i>Keywords:</i> Migration behaviour index Rural youth Rural migration Türkiye South central region</p>	<p>This study examined the migration tendencies and perspectives on agriculture of rural youth living in the provinces of Konya, Kayseri and Niğde located in the central south of Turkey. Face-to-face surveys were conducted with 48 village headmen, 308 youth between the ages of 15-29 and 308 household heads. The data obtained were analyzed using the Migration Behavior Index (GDI). According to the findings, 37.0% of the youth considered migrating from rural areas, 58.1% did not want to migrate and 4.9% were undecided. It was determined that there were significant relationships between the migration intentions of the youth and factors such as education, age, gender, household head's migration intention and agricultural income adequacy. A large portion of the youth who wanted to migrate planned to work in non-agricultural areas where they migrated. It was determined that factors such as the migration method of the youth, work plan and the family's approach to the migration decision played a decisive role in migration behaviors. According to the results of the study, the social security problem needed to be solved in order for the youth to stay in rural areas. For the agricultural sector not to lose its importance in the region, it is important to make rural areas more attractive, develop agriculture-based industry and integrate it with the countryside, and increase job and social opportunities.</p>

Türk Tarım – Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi, 13(7): 1903-1915, 2025

Orta Güney (Konya, Kayseri, Niğde) Bölgesinde Yaşayan Kırsal Gençlerin Göç Davranış İndekslerinin Belirlenmesi

MAKALE BİLGİSİ	ÖZ
<p><i>Araştırma Makalesi</i></p> <p>Geliş : 26.02.2025 Kabul : 04.04.2025</p> <p><i>Anahtar Kelimeler:</i> Göç davranış indeksi Kırsal genç Kırsal göç Türkiye Orta güney bölgesi</p>	<p>Bu çalışmada, Türkiye'nin orta güney bölgesinde yer alan Konya, Kayseri ve Niğde illerinde yaşayan kırsal gençlerin göç etme eğilimleri ve tarıma bakış açıları incelenmiştir. Araştırmada 48 köy muhtarı, 15-29 yaş aralığındaki 308 genç ve 308 hane reisi ile yüz yüze anketler yapılmıştır. Elde edilen veriler Göç Davranış İndeksi (GDI) ile analiz edilmiştir. Bulgulara göre gençlerin %37,0'si kırsaldan göç etmeyi düşünürken, %58,1'i göç etmeyi istememekte, %4,9'u ise kararsızdır. Gençlerin göç etme niyetleri ile; eğitim, yaş, cinsiyet, hane reisinin göç niyeti ve tarımsal gelirin yeterliliği gibi faktörler arasında anlamlı ilişkiler olduğu belirlenmiştir. Göç etmek isteyen gençlerin büyük bir kısmı göç ettiği yerde tarım dışı alanlarda çalışmayı planlamaktadırlar. Gençlerin göç etme şekli, çalışma planı, ailenin göç kararına yaklaşımı gibi unsurların göç davranışlarında belirleyici rol oynadığı tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre gençlerin kırsalda kalması için sosyal güvenlik sorununun çözülmesi gerekmektedir. Bölgede tarım sektörünün önemini kaybetmemesi için kırsal alanın daha cazip hale getirilmesi, tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi ve kırsal ile entegre hale getirilmesi, iş ve sosyal imkanların artırılması önem taşımaktadır.</p>

^a melike.tekin6215@gop.edu.tr

^b <https://orcid.org/0000-0001-9350-5718>

^a gulistan.erdal@gop.edu.tr

^b <https://orcid.org/0000-0003-0227-3013>



Giriş

Gençlik, birleşmiş milletlerin tanımına göre, yaşları 15 ile 24 arasında olan kişiler olarak ifade edilmektedir. Bazı ülkeler ise kendi gençlik tanımlarını nüfus yapılarına ya da farklı kriterlere göre oluşturmuşlardır. Örneğin Endonezya, gençliğin yaşını 18 ila 30 yaş aralığında, Gana ve bazı Afrika ülkeleri gençleri 15 ve 35 yaş aralığındaki kişiler olarak tanımlarken (Naamwintome ve Bagson 2013), Avrupa Birliği ülkeleri ise gençleri (genç çiftçiler) 40 yaşından küçükler olarak tanımlanmaktadır (Hamilton ve ark., 2015). Bu yaş aralıklarına göre gençlik, kalkınmada çok hayati bir varlık, geleneksel tarımı daha ekonomik fayda sağlayan modern tarıma dönüştürmede önemli bir aktör, Y ve Z kuşağının genel özelliği ile gelecek ve özlemin yerine getirilmesinde farklı değerleri ve fikirleri ifade edecek olan kişilerdir (Edginton ve ark., 2005).

Göç ise, coğrafi mekân değiştirme sürecinin sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi boyutlarıyla toplum yapısını değiştiren nüfus hareketleri olarak ifade edilmektedir (Özer, 2004). Bir başka ifade ile göç; belli bir nüfusun bir bölgeden başka bir yere olan hareketi olmakla birlikte, coğrafi bir yer değiştirmeden çok daha kapsamlı ve köklü bir muhteva olduğu bu anlamda sosyal, ekonomik, kültürel ve psikolojik birçok öğeyi içinde barındıran ve insanlık tarihinin tüm dönemleri boyunca var olan bir olgu olarak tanımlanmaktadır (Sağlam,2006). Dünyada da kırdan kente göçlerin hızla arttığı ve bu konuda yapılan çalışmaların literatürde ağırlık kazandığı söylenebilir.

Kırsal göçler üzerine yapılmış pek çok çalışma mevcuttur. Dünya genç nüfusunun yaklaşık % 85'i gelişmekte olan ülkelerde yaşamakta ve bu rakamın önümüzdeki yıllarda göçlerle birlikte % 90'a yaklaşması beklenmektedir. Bu gençlerin çoğunluğu Sahra-altı Afrika, Güney-Orta ve Güney-Doğu Asya ile Okyanusya'da kırsal alanlarda yaşamaktadırlar (World Bank,2006). Özellikle 15-24 yaşlarındaki kırsal gençlerin nüfusunun tüm dünyada 1,2 milyara ulaştığı bilinmektedir. (UNDESA, 2017). Küresel genç nüfusun 2030'a kadar 1,3 milyara ulaşacağı tahmin edilmektedir (OECD, 2018).

Globalleşen modern dünyada genel bir algı olarak, nüfusun çoğunun kentlerde yaşadığı düşünülmesine rağmen, dünyanın toprak yüzeyinin yaklaşık üçte biri tarım için kullanılmakta, küresel işgücünün ise %40'ından fazlası tarımda istihdam edilmektedir. Az gelişmiş ülkelerde, nüfusun büyük çoğunluğu tarımın ana geçim kaynağı olduğu kırsal alanlarda yaşamaya devam etmektedir. Buradan, kırsal nüfus değişimini izleme, analiz etme ve yorumlamanın çok önemli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Şu anda, dünya nüfusunun %47'si gelişmekte olan ülkelerin kırsal kesimlerinde yaşayan insanlardır (Anriquez & Stloukal,2008).

Diğer taraftan, gençler giderek artan bir şekilde tarımla ilgili bir faaliyete katılmaktansa şehirde yaşamayı, orada çalışmayı ve yerleşmeyi tercih etmektedirler. Bu durum ise çoğunlukla kırsal alandan kentsel alanlara doğru yoğun göçlere neden olmaktadır. Dünya çapındaki tüm göçmenlerin üçte birinden fazlası 29 yaşın altındadır (UNDESA, 2017) ve 25 ila 49 yaş arasındaki göçmenlerin çoğunun yirmili yaşlarının ilk yarısında göç ettiği ifade edilmektedir (Young, 2013). Genel olarak, gençlerin (15 ila 29 yaş arasındaki kişiler) kırsal alanlardan kentsel alanlara veya kentsel alanlardan diğerine taşınma

olasılıklarının yaşlı insanlara göre %40 daha fazla olduğu tahmin edilmektedir (World Bank, 2006). Sonuç itibarıyla kırsal gençliğin göçünün, bugün ve yarın daha az sayıda küçük ölçekli çiftçi anlamına geldiğini bunun küresel bir gıda güvenliği sorunu oluşturduğunu ve bu bağlamda kırsal gençliğin göç davranışının ardındaki mantığı kavramanın çok önemli olduğu söylenebilir (Anamica, 2017).

Türkiye'de ise, 1950'li yıllardan itibaren başlayan göçlerle kentleşme sürecinde hızlanma görülmektedir. Türkiye'de iç ve dış göçlerde yaşanan artış, toplumsal bir sorun olan iç göç olgusuna yönelik bilimsel çalışmalarda da artışa yol açmıştır. İç göçle birlikte nüfus, belli bölgelerin kent merkezlerinde yoğunlaşmaya başlamıştır. Türkiye'de iç göçlerin, ekonomik yönden geri kalmış doğu bölgelerinden gelişmiş batı bölgeleri doğrultusunda gerçekleştiği gözlenmektedir (Çelik, 2007). 1973-86 arası tarım, sanayi ve hizmet ürünleri fiyat endeksi ile hesapladığı bölgesel iç ticaret hadlerin, kırsal refah ile iç göç üzerindeki etkisini araştırmış ve kırsal refahın iç ticaret hadlerine paralel geliştiği, kırsal alandaki refahtaki düşüşün kırdan göçü artırdığını belirlemiştir. 2008 yılından itibaren Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile izlenmeye başlanan nüfus hareketleri açısından bugüne kadar gelinen zamanda illerin aldığı göç toplamı yıllık 2-2,5 milyonun üzerinde kaydedilmiştir (TUİK,2018).

Türkiye'nin kırsal nüfusun toplam nüfusa oranı, dünya kırsal nüfusuna paralel bir şekilde giderek azalmaktadır. 1960 yılında Türkiye'nin toplam nüfusunun %68,5'i kırsal alanlarda %31,5'i ise kentlerde yaşamaktaydı. Yıllar geçtikçe nüfustaki değişme, kentsel alan lehinde bir eğilim göstermiştir. Toplam nüfus içerisinde kırsal nüfus oranı 1980 yılında %56,2 iken, 2000 yılında %35,3'e, 2010 yılında %29,2'ye, 2020 yılında ise %23,9'a kadar düşmüştür.

Bu araştırmanın amacı kırsalda yaşayan gençlerin göç davranışlarını ve tarımla ilişkilerini incelemektir. Çalışma üç il özelinde yürütülmüştür. Bu illerden Türkiye'nin toplam tarımsal üretiminin %10'unu karşılayan, önemli bir tarım şehri olan Konya ili net göç hızı 2008-2020 yılları ortalaması -1,52'dir. Konya il sınırları içerisinde 18,6 milyon dekar tarımsal arazi bulunmaktadır. Bu tarım arazilerinin %79,11'i tarla tarımında %1,77'si sebze yetiştiriciliğinde, %2,33'ü meyve yetiştiriciliğinde kullanılmakta olup %16,78'i ise nadasa bırakılmaktadır. Konya ili hayvan varlığı ise 958 bin büyükbaş ve 3 milyon küçükbaş hayvandan oluşmaktadır (TUİK, 2019). 2008-2020 yılları ortalaması pozitif net göç hızına sahip Kayseri (1,58) ili, farklı iklim ve toprak özelliklerine sahip, sulü ve kuru şartlarda farklı ürünlerin yetiştiği bir ildir. İl sınırları içerisinde 5,5 milyon dekar tarımsal arazi bulunmaktadır. Bu arazilerin %66,54'ünde tarla tarımı, %7,15'inde sebze yetiştiriciliği, %2,77'sinde meyve yetiştiriciliği yapılmaktadır. Nadasa bırakılan arazilerin toplam arazilere oranı ise %23,54'tür. Kayseri ilinin hayvan varlığına bakıldığında ise 369 bin büyükbaş, 778 bin küçükbaş bulunmaktadır. (TUİK,2019). Tarımsal üretim açısından tahıl ve patates üretiminde önemli bir yere sahip olan Niğde ili ise büyük oranda göç veren bir il olarak karşımıza çıkmaktadır. 2008-2020 yılları ortalaması net göç hızı -5,10 olan Niğde ilinde 2,7 milyon dekar tarımsal arazi bulunmaktadır. Bu arazilerin %60,53'ünde tarla tarımı,

%3,33'ünde sebze yetiştiriciliği, %11,80'sinde meyve yetiştiriciliği yapılmaktadır. Nadasa bırakılan arazilerin toplam arazilere oranı ise %24,34'tür. Niğde ilinin hayvan varlığı ise 180 bin büyükbaş ve 610 bin küçükbaş hayvandan oluşmaktadır (TUİK, 2019)

Gerek net göç hızları, gerek göç alımı verilen iller açısından ve gerekse tarımsal özellikleri bakımından Türkiye genelinde ve bölgede öne çıkan Konya, Kayseri ve Niğde illeri kırsalında yaşayan gençlerin göç niyetleri, göç davranışları ve tarımla olan ilişkilerinin değerlendirilmesine yönelik önemli bulgular sunmaktadır. Sonuç olarak, bu araştırmanın bulgularının, kırsal alanlarda yaşayan gençlerin göçünü çözümlenmeye ve tarımsal üretimi teşvik etmeye yönelik politikaların geliştirilmesine önemli katkılarda bulunacağı öngörülmektedir.

Materyal ve Yöntem

Bu çalışma Kırsal Göçlerin Tarım Sektörüne Etkileri ve Genç Nüfusun Tarımda Kalma Eğilimlerinin Belirlenmesi; Politik Yaklaşımlar, Tübitak 1001-proje no:119k-769 isimli projeden üretilerek yapılan yüksek lisans tezinin özetidir. Bu çalışma özelinde Orta Güney Bölgesi ayrı olarak incelenmiştir. Bölgede 7 adet il bulunmakta olup bu illerden 2008-2020 yılları arasında en fazla negatif göç hızına sahip olan Niğde (-5,10), en fazla ve tek pozitif göç hızına sahip Kayseri (1,58) ve nötr göç hızına en yakın Konya (-1,52) illeri seçilmiştir. Söz konusu illerde 15-29 yaş arası nüfus toplam 173 690 kişi bulunmaktadır. Toplam genç nüfusun 308 adedi örnek hacmini oluşturmaktadır. Örnek hacminin belirlenmesinde yukarıda adı geçen projede kullanılan oran örnekleme yöntemi referans alınmıştır (Çiçek ve Erkan,1996). Çalışmada anket yoluyla elde edilen veriler belirli bir kodlama yönteminde IBM SPSS Statistic 22 paket programında bilgisayara yüklenerek işlenip, çapraz tablolar ve grafikler oluşturularak yorumlamaları yapılmıştır.

Çalışmada 308 adet kırsal genç, 308 adet gençlerin yaşadıkları hanelerdeki hane reisi ve 48 köy muhtarı olmak üzere toplam 664 adet yüz yüze yapılan anket verisi değerlendirilmiştir.

Analiz aşamasında uygulanan yöntem

Kırsal gençlerin göç davranışlarını belirleyebilmek için ilk kez Anamica (2010) tarafından yapılan ve Anamica & Sujeetta (2017) tarafından geliştirilen göç davranış indeksi çalışmalarından esinlenilmiştir. Bu şekilde Göç Davranış

İndeksi (GDI) hesaplamaları yapılmış ve hesaplanan indeks değerlerine göre gençlerin göç karar verme dinamikleri ortaya çıkarılmıştır. Bulgular aynı zamanda kırsal gencin yaşamdan beklentilerini de açığa çıkarmak anlamında somut deliller sunmaktadır.

Çalışmada göç davranışını belirlemek için 12 adet majör gösterge ve bunların alt göstergeleri belirlenmiştir. Bu göstergelerin belirlenmesinde Türkiye'nin sosyo-ekonomik ve kültürel yapısı dikkate alınmıştır. Özellikle kırsal alanda yaşayan gençlerin olması muhtemel gelecek beklentileri, endişe ve kaygıları göz önünde bulundurularak göstergeler nihai şeklini almıştır. Majör göstergelerden dokuz tanesi "göç şekli, çalışma planı, mesafe, göç kararı alma süreci, kalınacak yer, iş mevcudu, iletişim sağlanan kişi, aile yaklaşımı ve geri dönüş niyeti" gibi direkt göstergelerdir. Üç tanesi ise, "en önemli kazanım, en önemli endişe ve hayaller" gibi algı göstergeleridir. Direkt göstergeler altında oluşturulan alt göstergeler kesin cevapları olan tek seçenekli göstergelerdir. Bu göstergeler ağırlıklarına göre sıralanarak puanlanmıştır (1,2,3,...n). Algı göstergelerinin altında oluşturulan alt göstergeler ise, katılımcılardan verilen puanların sırasıyla 3, 2 ve 1 olduğu üç noktalı bir süreklilik ölçeğine yani "katılıyorum, kararsızım ve katılmıyorum" temelinde cevaplarını vermeleri istenen göstergelerdir. GDI Eşitlik 1'deki gibi açıklanabilir.

$$GDI = (I_{1x} + I_{2x} + I_{3x} + \dots I_{12x}) / (I_{1y} + I_{2y} + I_{3y} + \dots I_{12y}) \quad (1)$$

Burada,

GDI – Göç davranış indeksi

I_{1x} – 1. gösterge için elde edilen toplam puan

I_{12x} – 12. gösterge için elde edilen toplam puan

I_{1y} – 1. gösterge için olası en yüksek toplam puan

I_{12y} – 12. gösterge için olası en yüksek toplam puan

Göç etmek isteyen kırsal gençlere yöneltilen 12 adet majör gösterge altında belirlenen alt göstergelere cevap vermesi istenir. Her alt gösterge kendi içinde puanlanır. GDI her bir alt gösterge için elde edilen toplam puanının yine her bir alt gösterge için elde edilen olası en yüksek toplam puana bölünmesi ile elde edilir. Her gösterge için ortalama puanlar hesaplanmıştır. Böylece GDI, bileşik on iki majör bileşenin ortalaması olarak elde edilmiştir.

Çalışmada ilave olarak oransal olarak verilen araştırma sonuçlarından bazılarının istatistiksel olarak anlamlılık düzeyini ortaya koymak amacıyla belirlenen demografik faktörlerle, kırsal gençlerin göç etme eğilimleri arasında "ki-kare testi" uygulanmıştır (Masoom, ve ark., 1992).

Çizelge 1. Araştırma sahasında anket yapılan kırsal yerleşim birimi ve anket sayıları

Table 1. Rural settlements surveyed in the research area and survey production

Bölge	Orta Güney Bölgesi			
	Konya	Kayseri	Niğde	Genel
İller				
Anket yapılan kırsal yerleşim birimi sayısı	29	10	9	48
15-29 yaş arası kırsal nüfus	105 018	35 016	33 656	173 690
Örnek hacmi (kırsal genç)	186	62	60	308
Örnek hacmi (hane reisi)	186	62	60	308
Örnek hacmi (köy muhtarı)	29	10	9	48
Toplam örnek hacmi	401	134	129	664

Çizelge 2. Hanelerin mal varlığı ve kıyaslaması

Table 2. Household assets and comparison

	Şimdiki Durum	Ölçek Ortalaması*	10 Yıl Önce	10 Yıl Sonra
Mülk Arazi (da)	237,60	2,00	2,15	2,38
Kira (da)	92,05	2,00	2,45	2,14
Ortak (da)	29,04	2,00	2,87	1,98
Toplam (da)	358,69	2,00	1,92	2,31
Büyükbaş (adet)	9,67	2,00	1,91	2,65
Küçükbaş (adet)	39,50	2,00	1,95	2,77
Ahır (baş)	25,78	2,00	1,90	2,80
Ağıl (baş)	73,66	2,00	1,93	2,89
Ev (eski, kullanılabilir, yeni)	2,10	2,00	1,91	2,79
Traktör (var, yok)	0,82	2,00	1,93	2,83
Gelir (az, orta, çok)	2,23	2,00	2,05	2,53
Borç (az, orta, çok)	2,18	2,00	2,21	2,46

*Arazi, büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı ile ahır ve ağıl kapasitesi ölçeklemesi; daha az ise 1, aynı ise 2, daha fazla ise 3 şeklindedir. Ev; eski ise 1, kullanılabilir ise 2, yeni ise 3. Traktör; yok ise 1 varsa 2, 10 yıl sonra ve önce ise daha az ise 1, aynıysa 2, çok ise 3, Gelir; kötü ise 1, orta ise 2, iyi ise 3. Borç; az ise 1, orta ise 2, çok ise 3. 10 yıl sonraki durumda ise, daha az ise 1, aynı ise 2, daha çok ise 3 olarak verilmiştir.

Bulgular ve Tartışma

Araştırma bölgesi kırsalında yaşayan gençlerin farklı bir yere göç etme düşüncelerinin olup olmadığını ve tarımsal üretimle olan ilişkilerini belirlemek amacı ile öncelikle yaşadıkları kırsal yerleşim birimlerinin genel özellikleri ortaya konmaya çalışılmıştır. 6360 sayılı büyük şehir yasasına göre büyük şehirlerde illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılmıştır. Çalışmada Konya ve Kayseri illerinde bulunan ve yasa gereği mahalle ve belde statüsü kazanan birimler için kavram karmaşası olmaması açısından genel olarak köy ismi kullanılmıştır. (Resmi gazete, 2012.)

Köylere Ait Genel Bilgiler

Araştırmada, Konya, Kayseri ve Niğde illerinde toplam 48 köyde yapılan anket çalışmalarıyla kırsal gençlerin yaşadıkları köyler hakkında bilgi toplamıştır. Bu bilgiler köy muhtarları ile yapılan görüşmeler sonucu elde edilmiştir.

Çalışmada köylerin altyapı olanakları, ekonomik ve sosyal imkânlarının kırsal göç üzerinde etkili olduğu vurgulanmıştır. Köylerin il merkezlerine ortalama uzaklığı 84,79 km olup, bu mesafe Konya'da 101,86 km, Kayseri'de 63,70 km, Niğde'de ise 53,22 km'dir. İlçelere ortalama uzaklık ise 21,49 km'dir. Özellikle Konya ve Kayseri köylerinde ilçeye günlük minibüs seferlerinin azlığı dikkat çekmektedir. Köylerin %97,92'sinde içme suyu şebekesi varken, %22,92'sinde kanalizasyon sistemi bulunmamaktadır. Eğitim açısından, köylerin %18,75'inde ilkököl, %43,75'inde ortaokul ve %91,67'sinde lise yoktur. Özellikle öğrenci sayısının yetersizliği, mevsimlik göçler ve taşınmalı eğitim sistemi sebebiyle birçok köyde okullar kapanmıştır. Sağlık hizmetlerine erişimde ise köylerin %54,2'sinde sağlık ocağı bulunmamaktadır, ancak Kayseri'de bu oran %70,00'dir. Ekonomik faaliyetler açısından, kırsal gençler için kalıcı iş imkânlarının yetersiz olduğu, mevcut işlerin genellikle inşaat, tekstil ve gündelik işçilik olduğu belirtilmiştir. Köylerin %47,93'ü kuraklık gibi tarımsal üretimi zorlaştıran sorunlarla karşı karşıyadır, bu da gelir kaybına

ve dolaylı olarak göçe neden olmaktadır. Güvenlik, sel, su baskını gibi ciddi altyapı problemleri ise yaşanmamaktadır.

Gençlerin Yaşadığı Haneler, Tarımsal İşletme ve Hane Reislerine Ait Genel Bilgiler

Köylerde yaşayan kırsal gençlerin hane reisleri ile de anket çalışması yapılmıştır (308 adet). Elde edilen bilgiler neticesinde hane reislerine ait genel bilgiler, demografik özellikleri, tarımsal işletmelerine ait bilgiler, hanenin göç bilgileri ve hane reisinin göç ile ilgili düşünceleri bu bölümde ortaya konulmuştur.

Hane Demografik Özellikleri

Araştırmada, gençlerin göç etme eğilimleri ve tarımda kalma niyetleri üzerinde hanelerin sosyo-ekonomik özelliklerinin önemli bir etkisi olduğu belirlenmiştir. Hane reislerinin yaş ortalaması 47,2 olup, %94,5'i erkek ve %90,6'sı evlidir. Eğitim seviyelerine bakıldığında, çoğunluğu ilkököl (%38,0) ve ortaokul (%25,0) mezunu olup, %13,3'ünün sosyal güvencesi yoktur. Düşük eğitim seviyesine sahip ebeveynlerin, çocuklarına özgüven kazandırmada zorlandığı ve bu durumun gençlerin tarımdan uzaklaşmalarına neden olduğu vurgulanmıştır. Geleneksel yöntemleri benimseyen yaşlı ebeveynler, gençlerin tarımsal üretime ilgisini azaltmaktadır.

Çizelge 2.'de hane reisinin sahip olduğu mülk arazi, kira arazi, ortak arazi, toplam arazi, büyükbaş hayvan sayısı, küçükbaş hayvan sayısı, ahır ve ağıl kapasitesi verilmiştir. Hanelerin ortalama işletme arazisi 358,69 dekar olarak belirlenmiş olup, bunun 237,60 dekarı mülk araziden oluşmaktadır. Günümüz ile karşılaştırıldığında mülk arazi varlığının 10 yıl öncesinde biraz daha fazla olduğu ve 10 yıl sonra artacağı belirlenmiştir. Nitekim yapılan ölçeklemede 10 yıl öncesindeki mülk arazi varlığı daha az ise 1, aynı ise 2, daha fazla ise 3 şeklinde puanlama yapılmış ve 10 yıl öncesine ait ölçek 2,15 olarak belirlenmiştir. Aynı şekilde 10 yıl sonrasında olası mülk arazi miktarının azalması 1, aynı kalması 2 ve artması 3 şeklinde puanlandırılmış ve ölçek 2,38 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre mevcut mülk arazi miktarının geçmiş yıllarda daha az olduğu ve gelecekte artacağı söylenebilir. Çizelgeden de görüleceği gibi kira ve

ortaya tutulan arazi miktarının gelecekte azalacağı belirlenmiştir. Hanelerin sahip olduğu büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığına ilişkin ölççekler ortalamaya yakın bulunmuştur. Şimdiki hayvan varlığına göre geçmiş yıllarda da durumun aynı olduğu ve gelecek yıllarda artış olacağı söylenebilir. Aynı durum ahır ve ağıl kapasitesi içinde geçerlidir. Sadece gelecek yıllarda ahır ve ağıl kapasitesinin şimdiki duruma göre bir miktar artacağı belirlenmiştir. Hanelerin sahip olduğu evlere ilişkin ölççeğin şimdiki duruma göre geçmiş yıllarda da aynı olduğu ve gelecek yıllarda artış olacağı söylenebilir. Hanelerin sahip olduğu traktör varlığının gelecek yıllarda bir miktar artacağı belirlenmiştir. Gelir durumu ölçeklemesine göre genel ortalamada gelirin orta düzeyde olduğu ve gelecek 10 yıl içerisinde bir miktar artacağı saptanmıştır. Bununla birlikte hanelerin borç durumunun orta düzeyde olduğu ve 10 yıl öncesinde daha az olduğu, 10 yıl sonra ise bir miktar artacağı belirlenmiştir. Hane reislerinden gelir durumlarını köydeki diğer haneler ile kıyaslamalarını istediğinde %13,6'sı yeterli olduğunu %20,6'sı yetersiz olduğunu %65,7'si ne yeterli yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir.

Hane reisinin göç etme niyeti

Hane reislerinin göç niyeti ile yaş grupları arasındaki ilişki Çizelge 3'de verilmiştir. Hane reislerinin %86,0'sının göç etme niyeti bulunmamaktadır. Özellikle 41-60 yaş grubunda göç niyeti olmayan hane reislerinin oranı daha yüksek (%88,0) çıkmıştır. Göç etmek isteyen yaş grubuna bakıldığında ise %15,1'lik bir oranla 20-40 yaş grubundaki daha genç olan hane reislerinin göç etme eğiliminde olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.'de görüldüğü gibi göç niyeti olmayan hane reislerinin (265) göç etmek istememe nedenleri çoktan aza

doğru verilmiştir. Bu nedenler birden fazla cevap şeklinde alınmıştır. Bölge geneline ilişkin sonuçların yanı sıra illere ait sonuçlara da yer verilmiştir. İller arasında çok belirgin farklılıklar olmadığı için sadece bölge geneline ait yorumlamalar yapılmıştır. Hane reislerinden %62,3'ü ilgilenmesi gereken arazileri olduğu ve %27,2'si ise ilgilenmesi gereken hayvanları olduğu için göç etmek istemediğini belirtmiştir. Ayrıca köyde geliri yeterli olduğu için göç etmek istemediğini belirtenlerin oranı %33,6'dır. Bunların dışında şehirde geçinemeyeceğini düşündüğü için göç etmeyi düşünmeyen hane reislerinin oranı %27,2, şehirde iş yapabileceği bir mesleğinin olmadığını belirtenlerin oranı ise %17,7 olarak belirlenmiştir. Bu verilere göre ekonomik gerekçeli nedenlerin ön plana çıktığı söylenebilir. Bu durum uzun yıllardan beri kırsal alanda yaşayan kişilerin ne ölçüde toprağa bağlı olduklarını ve uzun dönemde kırsalda yaşamayı kanıksadıklarını göstermektedir. Diğer yandan köyü ve toprağı yurt edinmiş ve bunu ata-baba yadigarı olarak gören kişilerin oranı (%33,6) da yüksek bulunmuştur. Kırsal yerleşim birimlerindeki kişilerin yaş ortalamasının yüksekliğine bağlı olarak, yaş ilerlediği için göç etmeyi düşünmeyen hane reislerinin oranı %40,4, köy hayatını sevdiğini ve köyden vazgeçemeyeceğini ifade edenlerin oranı %43,4 olarak belirlenmiştir. Bunlar en önemli sosyal nedenler arasındadır. Diğer yandan şehrin çekici gelmediğini, çok kalabalık ve karmaşık diyenlerin oranı %31,3, köyden göç edenlerin durumunun iyi olmadığını belirtenlerin oranı ise %16,6'dır. Hane reislerinin %6,0'sı ise daha önce göç ettiğini ancak belirli bir süre sonra köye tekrar döndüğünü belirtmiştir. Göç etmeyi düşünmeyen hane reislerinin nedenleri birlikte değerlendirildiğinde; başta ekonomik ve sosyal olmak üzere birçok nedenin ön plana çıktığı görülmektedir.

Çizelge 3. Hane reisi yaş grupları ile göç niyeti arasındaki ilişki (%)

Table 3. Relationship between household head age groups and migration intention

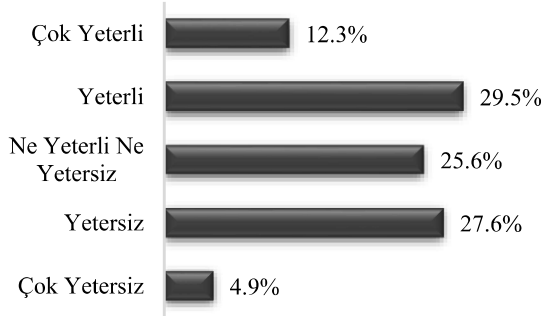
		Yaş Grupları			
		20-40 (93)	41-60 (75)	61+ (40)	Genel (308)
Göç Etme Niyeti	Evet	15,1	9,1	12,5	11,4
	Kısmen	0,0	2,9	7,5	2,6
	Hayır	84,9	88,0	80,0	86,0
	Genel	100,0	100,0	100,0	100,0

Çizelge 4. Hane reislerinin göç etmek istememe nedenleri* (%)

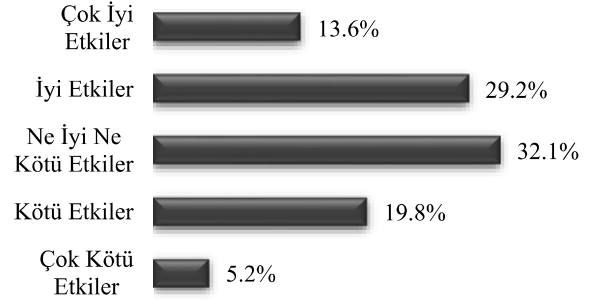
Table 4. Reasons why household heads do not want to migrate

	Konya	Kayseri	Niğde	Genel
İlgilenmem gereken arazilerim var	62,7	66,7	55,6	62,3
Köy hayatını seviyorum, vazgeçmem	46,2	43,1	33,3	43,4
Yaşım ilerledi köyden ayrılamam	36,7	47,1	46,7	40,4
Köydeki gelirim yeterli	34,9	49,0	11,1	33,6
Ata-baba yadigarı, doğup büyüdüğüm köyü bırakamam	33,1	39,2	28,9	33,6
Şehir çekici gelmiyor, çok kalabalık ve karmaşık	24,3	51,0	35,6	31,3
İlgilenmem gereken hayvanlarım var	27,8	23,5	28,9	27,2
Şehirde geçinemem	21,9	41,2	31,1	27,2
Şehirde iş yapacak bir mesleğim yok	14,8	31,4	13,3	17,7
Köyden göçenlerin durumu iyi değil	13,6	25,5	17,8	16,6
Daha önce göç ettim, olmadı	6,5	2,0	8,9	6,0
Nereye nasıl gidileceğini bilmiyorum	6,5	2,0	2,2	4,9
Sebebi yok	1,2	7,8	0,0	2,3
Sağlık nedenleri	0,0	2,0	0,0	0,4

*Birden fazla seçeneğe cevap verildiği için toplam %100,0'ü geçmektedir.



Şekil 1. Tarımsal gelir yeterlilik durumu
Figure 1. Agricultural income adequacy status



Şekil 2. Tarımda kalmak refahınızı nasıl etkiler
Figure 2. How it affects your well-being in agriculture

Bu durum altında göç etmeyi düşünenler için de geçerlidir. Bu nedenle kırsal göçlerin nedenlerini tek bir veya birkaç nedenle açıklamanın yetersiz olduğunu belirtmek gerekir. Diğer yandan uzun yıllardan günümüze kadar devam eden kırsal göçlerin gelecek yıllarda da farklı ereklelerle devam edeceği söylenebilir. Benzer şekilde kırsal yerleşim alanlarının zamanla tamamen boşalacağı ve köylerde uzun dönemde kimsenin kalmayacağı şeklindeki yargının bilimsel temellere dayanmadığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Diğer taraftan çok az bir oran da olsa göç etme niyeti olan hane reislerinin (35) göç etmek isteme sebepleri de araştırılmıştır. Bu sebeplerden oranı en yüksek olan ikisi, %45,7 ile gelir yetersizliği ve aynı oranda olan %45,7 ile çiftçilik ağır ve zahmetli cevabıdır. Bunu %37,1 ile sosyal hayatın zayıf olması ve yine aynı oranda %37,1 ile eş ve/veya çocuklarının şehre gitmek istemesi takip etmektedir. Hane reislerinin %31,4'ünün sigortalı bir işte çalışmak istedikleri için şehre göç etme niyeti taşıdıkları görülmüştür. Kırsalda geçinebilmek için yeterli arazi ve/veya hayvanı bulunmadığından şehre göç etme niyeti olanların oranı %25,7'dir. Mevcut arazisinin gelecekte ailesinin ihtiyaçlarını karşılamayacağı endişesi taşıyan ve bu nedenle göç etmeyi düşünen hane reislerinin oranı %17,1'dir. Bu durum ekonomik faktörlerin, göç etme niyetini oluşturan sebepler arasında önemli bir rolü olduğunu göstermektedir.

Kırsal Gençlere Ait Bilgiler

Anket yapılan gençlerin %81,2'si erkek, %18,8'i kadındır. Eğitim seviyelerine göre, %47,7'si lise, %24,0'ü üniversite ve %22,7'si ortaokul mezunu olarak belirlenmiştir. Ayrıca, %26,6'sı evli olup, bu oran 25-29 yaş grubunda %66,4'e çıkmaktadır. Gençlerin sadece %42,2'si sosyal güvenceye sahip olup, geri kalanların sigortası yoktur. Hanede sürekli kalan gençlerin oranı %80,2 iken, %19,8'i geçici nedenlerle (iş, eğitim, askerlik) hanelerinde bulunmamakta, bu da gençlerin hareketliliğini göstermektedir.

Gelir durumları incelendiğinde, gençlerin %64,0'ı ailelerinden harçlık almakta, %29,9'u ise tarımsal gelir elde etmektedir. Tarımsal gelir ortalaması yıllık 40,790 TL'dir. Tarım dışı gelir sağlayan gençlerin oranı %12,7 olup, bu gelir yıllık ortalama 5,644 TL'dir. Gelir kaynaklarının çeşitliliği, kırsal gençlerin ekonomik

durumlarını ve tarımdan bağımsız gelir elde etme çabalarını yansıtmaktadır.

Demografik faktörlerle gençlerin göç etme eğilimleri arasında yapılan "ki-kare testi" sonuçları incelenmiş ve gençlerin göç kararlarını etkileyen faktörler belirlenmiştir. Göç davranışlarını analiz etmek amacıyla Göç Davranış İndeksi (GDI) hesaplamaları yapılmış ve bu indekse göre gençlerin göç eğilimleri detaylı olarak değerlendirilmiştir. Elde edilen verilere göre, gençlerin tarım sektöründe kalma veya köylerini terk etme dinamikleri ortaya konulmuştur.

Çalışmada kırsal gençlerden, tarımın olumlu ve olumsuz yönleri hakkında açık uçlu soruları cevaplamaları istenmiştir. Gençler, özgürce düşüncelerini ifade etmiş ve sonuçlar hayal bulutu yöntemiyle değerlendirilmiştir. Gençlerin çoğu, kırsal yaşamın olumlu yanları sorulduğunda, "hiçbir olumlu yanı yok" diyerek net bir olumsuz tutum sergilemiştir. Bu da gençlerin kırsalda yaşamayı ve tarımı sevmediklerini göstermektedir. Olumlu yanlar olarak ise doğanın güzelliği, doğal beslenme ve kırsalın sessizliği öne çıkan cevaplar olmuştur.

Yine gençlerin tarımın olumsuz yönleri konusunda verdiği cevaplar incelendiğinde ise gelir yetersizliği, eğitim imkânlarının olmaması, sosyal hayatın olmayışı ve evlenememek gibi konuların öne çıktığı görülmektedir. Bununla ilgili olarak tarımdaki zorlu çalışma şartları ve düzensiz gelir gibi daha çok çiftçiliğin zorluklarına yönelik durumların kırsal gençleri olumsuz yönde etkilemekte olduğu görülmüştür.

Gençlere tarımsal gelirin yeterlilik durumu (Şekil 1) sorulduğunda ise %27,6'sı yetersiz bulunduğunu, %29,5'i ise yeterli bulunduğunu belirtmiştir. Gençlerin %25,6'sı ise tarımsal geliri ne yeterli ne yetersiz olarak görmektedir.

Çalışmada gençlere tarımda kalmak refahınızı nasıl etkiler diye (Şekil 2) sorulmuştur. Gençlerin %19,8'i kötü etkileyeceğini, %29,2'si ise iyi etkileyeceğini düşünmektedir. Ne iyi ne kötü etkiler diyenlerin oranı ise %32,1'dir.

Yapılan araştırmada kırsal gençlerin %37,0'sinin göç etme niyetinde olduğu, %4,9'unun kısmen bu niyeti taşıdığı ve %58,1'inin ise göç etme niyetinde olmadığı belirlenmiştir (Çizelge 5.). Gençlerin göç etme niyeti illere göre önemli farklılıklar oluşturmaktadır. Konya ilindeki köylerde yaşayan gençlerin sadece %25,3'ü göç etme niyetinde iken bu oran Kayseri'ye bağlı köylerde yaşayanlarda %48,4 ve Niğde iline bağlı köylerde yaşayan gençlerde %61,7'dir.

Çizelge 5. Kırsal gençlerin göç etme niyetinin illere göre dağılımı

Table 5. Distribution of rural youth's migration intention by province

	Konya	Kayseri	Niğde	Genel
Evet	25,3	48,4	61,7	37,0
Kısmen	4,3	8,1	3,3	4,9
Hayır	70,4	43,5	35,0	58,1
Genel	100,0	100,0	100,0	100,0

Çizelge 6. Gençlerin göç etme niyeti ile cinsiyeti arasındaki ilişki

Table 6. Relationship between youth's migration intention and gender

Göç Etme Niyeti		Cinsiyet			Genel	Ki Kare P Değeri
		Kadın	Erkek			
Evet	F	11	103	114	30,541 (0,000)	
	%	64,7	35,4	37		
Kısmen	F	0	15	15		
	%	0	5,2	4,9		
Hayır	F	6	173	179		
	%	35,3	59,5	58,1		
Genel	F	17	291	308		
	%	100	100	100		

Çizelge 7. Gençlerin göç etme niyeti ile yaş grubu arasındaki ilişki

Table 7. Relationship between youth's migration intention and age group

Göç Etme Niyeti		Yaş Grupları			Genel	Ki Kare P Değeri
		15-19	20-24	25-29		
Evet	F	50	34	30	114	26,107 (0,000)
	%	56,2	33,0	25,9	37,0	
Kısmen	F	6	7	2	15	
	%	6,7	6,8	1,7	4,9	
Hayır	F	33	62	84	179	
	%	37,1	60,2	72,0	58,1	
Genel	F	89	103	116	308	
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	

Çizelge 8. Hanenin tarımsal yeterlilik durumu ile gencin göç niyeti arasındaki ilişki

Table 8. The relationship between household agricultural competence status and youth migration intention

			Hane tarımsal gelir yeterlilik durumu			Genel	Ki Kare P Değeri
			Yetersiz	Ne yeterli ne yetersiz	Yeterli		
Gencin göç niyeti	Evet	F	36	53	25	114	34,064 (0,000)
		%	58,1	44,5	19,7	37,0	
	Kısmen	F	4	6	5	15	
		%	6,5	5,0	3,9	4,9	
	Hayır	F	22	60	97	179	
		%	35,5	50,4	76,4	58,1	
	Genel	F	62	119	127	308	
		%	100,0	100,0	100,0	100,0	

Gençlerin göç etme düşünceleri ile cinsiyet arasında %1 düzeyde anlamlı bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. (Çizelge 6). Görüşülen genç kadınların oldukça yüksek bir oranda göç etme niyetinde (%64,7) oldukları belirlenmiştir. Anket yapılan genç erkekler ise göç etme niyeti bakımından kendi içinde oranlandığında, göç etmek isteyen erkeklerin oranı %35,4'tür. Buna göre göç etmek istemeyenlerin daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Genç kadınların eğitim almak, kamuda maaşlı bir işe sahip olmak ya da evlilik yolu ile köylerinden uzaklaşmak ve şehirde yaşamak eğiliminin genç erkeklere göre daha fazla olduğu söylenebilir.

Çalışmada gençlerin göç etme düşünceleri ile yaş grupları arasında %1 düzeyde anlamlı bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. Konu bu açıdan değerlendirildiğinde 15-19

yaş grubundaki gençlerin %56,2'sinin göç etme niyetinde olduğu görülmektedir (Çizelge 7). Buna karşın 25-29 yaş arası gençlerin ise %72,0 ile en fazla göç etmek istemeyen grup olduğu görülmüştür. Bu durumda kırsal gençlerin yaşları ilerledikçe göç etme eğilimlerinin azaldığı söylenebilir.

Çalışmada hane gelirinin yeterlilik durumu ile gencin göç etme düşüncesi arasında kıkare analizi yapılmıştır (Çizelge 8). Hane geliri yeterlilik durumu ile gencin göç etme düşüncesi arasında %1 düzeyde anlamlı bir ilişkinin bulunduğu tespit edilmiştir. Çalışmada yer alan hanelerin %41,2'si hanelerinin gelirini yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Hanelerin %38,6'sı hane gelirini ne yeterli ne yetersiz seviyede bulurken, %20,1'i ise gelirlerini yetersiz bulduklarını ifade etmişlerdir. Hane gelirini yeterli

olarak ifade eden, hanelerde bulunan gençlerden %76,4'ü göç etme niyetinin olmadığını belirtmişlerdir. Hane gelirini ne yeterli ne yetersiz olarak ifade eden hanelerde bulunan gençlerin %44,5'inin göç etme niyetinde oldukları görülmüştür. Gelirini yetersiz olarak ifade eden hanelerdeki gençlerde ise göç etme niyeti oranı %58,1'dir. Bu sonuçlara göre hane gelirlerinin yeterlilik durumları ile gençlerin göç niyeti arasında bir bağlantı olduğu söylenebilir.

Çalışmada gençlerin göç etme düşünceleri ile eğitim durumları arasındaki ilişki incelenmiştir (Çizelge 9). Göç etme düşüncesi ile eğitim durumları arasında %1 düzeyde anlamlı bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. Üniversite mezunu gençlerin, %51,4'ünün, lise mezunlarının ise %44,2'sinin göç etme niyetinde olduğu ortaya çıkmıştır. Ortaokul ve daha altında eğitime sahip olan gençlerin göç etme niyetlerinin oldukça düşük olduğu görülmüştür. Eğitim seviyesinin yüksek olması özellikle üniversite mezunu gençlerin okudukları bölümlerle ilgili işlerde çalışmak istemelerinin göçü etkileyen nedenlerden biri olduğu söylenebilir.

Hane reislerinin göç etme niyeti ile bu hanelerde yaşayan gençlerin göç etme niyeti arasında %1 düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (Çizelge 10). Göç niyeti evet olan hane reislerinin bulunduğu hanelerde yaşayan gençlerin %68,6'sı göç etme niyetindedir. Bununla birlikte göç etme düşüncesi olmayan hane reislerinin bulunduğu hanelerde yaşayan gençlerin ise sadece %37,0'si göç etme niyetindedirler.

Kırsal gençlerin göç etmek istememe nedenleri, arazilerine ve köy hayatına olan bağlılıkla açıklanmaktadır. En çok belirtilen nedenler arasında, %57,54 oranıyla "ilgilenmem gereken arazilerim var" ve %47,49 oranıyla "köy hayatını seviyorum ve vazgeçmem" seçenekleri öne çıkmıştır. Ayrıca, %30,73 oranında gençler "ailemin köyde bana ihtiyacı var" diyerek göç etmek istemediklerini

belirtmiştir. Diğer sıkça dile getirilen nedenler arasında, "doğup büyüdüğüm köyü bırakamam", "şehir çekici gelmiyor" ve "köydeki gelirimiz yeterli" ifadeleri yer almıştır.

Göç etmeyi düşünmeyen veya kararsız kalan gençlerin genel olarak köylerine ve ailelerine derin bir bağlılık duydukları görülmektedir. Göç etmek isteyen gençlerin en çok tercih ettiği yerler bağlı oldukları il veya ilçe merkezleri iken, %32,5 oranında başka bir il merkezine gitmek istediklerini belirtenler de vardır. Ayrıca, küçük bir kesim gideceği yerin önemli olmadığını belirtmiştir. İl bazında değerlendirdiğimizde, Konya'da köy hayatını sevmeye, Kayseri'de ise ailenin gence ihtiyacı olması gibi faktörler daha belirgin hale gelmiştir.

Kırsal gençlerin göç etmek isteme nedenleri incelendiğinde, en yüksek oranda yanıt verilen neden %63,2 ile sigortalı bir işte çalışma isteği olarak ortaya çıkmıştır. Bunu takip eden en yaygın ikinci sebep %36,8 ile köyde sosyal hayatın yokluğu olarak belirlenmiştir. Ayrıca, "şehirde daha fazla gelir getiren bir iş bulabilirim" seçeneği %27,2, "ekonomik olarak ailesine bağlı olmaktan kurtulma" seçeneği ise %33,3 oranında belirtilmiştir.

Bu sonuçlar, gençlerin göç etme isteğinin çoğunlukla ekonomik faktörlerden kaynaklandığını göstermektedir. Ayrıca, sosyal hayatın eksikliği ve şehir yaşamının çekiciliği de önemli bir motivasyon kaynağı olarak %30,7 oranında ifade edilmiştir. İl bazında yapılan değerlendirmelerde bazı farklılıklar olsa da, genel olarak cevaplar ortalama seviyelerde benzerlik göstermektedir.

Göç davranış indeksi (GDI) analizi, kırsalda yaşayan gençlerin göç etme niyetlerini ve bu niyetlerin arkasındaki faktörleri incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, 129 kırsal genç üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu gençlerden 114'ü kesin olarak göç etmek istediğini, 15'i ise kararının netleşmediğini belirtmiştir.

Çizelge 9. Gençlerin göç etme niyeti ile eğitim durumları arasındaki ilişki

Table 9. Relationship between youth's migration intention and education status

			Eğitim durumu				Genel	Ki Kare P Değeri
			İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite		
Gencin göç niyeti	Evet	F	2	9	65	38	114	40,592 0,000
		%	11,8	12,9	44,2	51,4	37,0	
	Kısmen	F	0	1	10	4	15	
		%	0,0	1,4	6,8	5,4	4,9	
	Hayır	F	15	60	72	32	179	
		%	88,2	85,7	49,0	43,2	58,1	
	Genel	F	17	70	147	74	308	
		%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

Çizelge 10. Gencin göç niyeti ile hane reisi göç niyeti arasındaki ilişki

Table 10. Relationship between the migration intention of the youth and the migration intention of the household head

			Hane reisi göç niyeti			Genel	Ki Kare P Değeri
			Evet	Kısmen	Hayır		
Gencin göç niyeti	Evet	F	24	5	85	114	29,178 0,000
		%	68,6	62,5	32,1	37,0	
	Kısmen	F	0	2	13	15	
		%	0,0	25,0	4,9	4,9	
	Hayır	F	11	1	167	179	
		%	31,4	12,5	63,0	58,1	
	Genel	F	35	8	265	308	
		%	100,0	100,0	100,0	100,0	

Çizelge 11. Kırsal gençliğin göç davranışı ile ilgili ortalama puanlar

Table 11. Average scores on migration behavior of rural youth

Göç Davranış Göstergeleri	n=			114	
	Puanlama	Frekans	Yüzde	Ortalama Puan	İndeks Puanı
Göç Şekli					
Geçici	1	5	4,39		
Dairesel	2	38	33,33	2,58	0,86
Kalıcı	3	71	62,28		
Gidilecek yerde çalışma planı					
Tarım	1	8	7,02		
Tarım dışı	2	106	92,98	1,93	0,96
İkamet yeri ile göç edilecek yer arasındaki mesafe (km)					
100 km'den az	1	19	16,67		
101-250 km arası	2	15	13,16		
251-500 km arası	3	44	38,60	2,85	0,71
500 km'den fazla	4	36	31,58		
Göç kararı alma süreci					
Başkaları ile	1	8	7,02		
Aile üyeleri ile istişare	2	60	52,63	2,33	0,78
Kendi kendine	3	46	40,35		
Göç edilecek yerde barınma yeri					
Arkadaşlar ve komşular	1	7	6,14		
Aile üyeleri veya akrabalar	2	34	29,82	2,58	0,86
Kendi başına	3	73	64,04		
Göç edilecek yerde iletişim sağlanan kişi					
İş aramak	1	30	26,32		
Eğitim bittikten sonra belli olur	2	64	56,14	1,91	0,64
İşim hazır	3	20	17,54		
Göç edeceğiniz yerde kiminle iletişim sağlıyorsunuz					
Ajanslar	1	4	4		
Arkadaşlar veya komşular	2	8	16		
Aile üyeleri veya akrabalar	3	34	102	3,46	0,86
İletişim kurduğum kimse yok	4	68	272		

Göç davranışlarını belirlemek için 114 genç üzerinden 12 önemli gösterge belirlenmiştir, bunlar arasında göç şekli, çalışma planı, mesafe, kalınacak yer ve geri dönüş niyeti gibi faktörler yer alır. Her gösterge alt göstergelerle detaylandırılarak Göç Davranış İndeksi (GDI) oluşturulmuştur. Bu indeks, kırsal gençlerin göç etme niyetlerinin ve motivasyonlarının daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır.

Göç şekli; göç etmek isteyen gencin bir yerden başka bir yere hareketi ve göç edilen yerde geçici, dairesel veya kalıcı olarak yerleşme şeklindedir. Gençlerin %4,39'u geçici göç etmeyi düşünürken, %62,28'i kalıcı olarak göç etmeyi düşünmektedir. Göç etmek isteyen gençlerin bu soruya vermiş oldukları cevapların ortalama puanı ise (2,58) olarak belirlenmiştir. (Çizelge 11).

Çalışma planı; kırsal gencin göç etmeyi hedeflediği yerde çalışmayı planladığı iş türü veya sınıfı tarım ve tarım dışı olarak değerlendirilmiştir. Göç edeceği yerde çalışma planında göç etmeyi düşünen gençlerin %92,8'i tarım dışı iş türünde çalışmayı istediklerini belirtmişlerdir. Göç etmek isteyen gençlerin bu soruya vermiş oldukları cevapların ortalama puanı (1,93) olarak belirlenmiştir (Çizelge 11). Gençlerin tarım dışı çalışmak istemelerinin sebepleri arasında tarımın yorucu olması, gelirinin az olması ve şehir yaşamının rahatlığını benimsemek için tarım dışı meslekleri tercih etmektedirler

Mesafe; kırsal gencin ikamet ettiği yer ile göç edilecek yer veya iş yeri arasındaki mesafenin ne kadar olacağı konusundaki davranış puanını belirlemek için sorulan

soruda, 100 km'den az ve 500 km'den fazla ölçeği aralığında cevaplar alınmıştır. Değerlendirme sonucunda göç etmek isteyen gençlerin %38,60'ı 250-500 km arası mesafedeki yerler olacağını düşünmektedirler. Diğer bir kısmı ise daha yakın iş olanaklarının olduğu yerleri tercih edeceklerini belirtmişlerdir. Gençlerin bu soruya verdiği cevapların ortalama puanı (2,85) olarak belirlenmiştir. Göç kararı alma süreci; kırsal gencin göç kararı alma sürecinde akrabalarının, yakınlarının ya da başka kişilerin etki derecesidir. Çocukluktan yetişkinliğe geçiş, her bireyin yaşam seyrini etkileyen bir dizi kararı içerir. 15 ile 24 yaşları arasındaki gençler, okulu ne zaman bırakacakları ne tür bir iş yapacakları ve hayatlarını kiminle geçirecekleri konusunda genellikle ya kendileri ya da kısmen aileleriyle birlikte kararlar alırlar. Bu kararların birçoğunu verirken aynı zamanda nerede yaşayacaklarına da karar verirler. Özellikle ya çalışmak ya da iş aramak için memleketlerinden uzağa göç etmeye karar verebilirler (Brauw, A.de., 2019). Göç etmek isteyen gençlerin bu soruya vermiş oldukları cevapların ortalama puanı(2,59) dur. Öte yandan gruptaki gençlerin yaklaşık %52,63'lük bir oranı ise göç kararlarını aile üyeleri ile birlikte aldıklarını belirtmişlerdir. Diğer bir kısmı ise kendi kendine aldıklarını dile getirmiştir (Çizelge 11).

Kalınacak yer; Göç etmeyi düşünen kırsal gençlerin taşınacağı veya taşınmaya karar verdiği yerde kalacakları yer. Göç kararı alan gençlerin bu soruya vermiş oldukları cevapların ortalama puanı (2,25), kırsal gencin göç etmeyi planladığı yerde kendi başına kalma düşüncesi %64,04 ile

daha ağır basmaktadır. Diğer yandan göç kararı alan 51 gençlerin %29,82'si aile üyeleri veya akrabalarının yanında kalacağını, %6,14'ü ise arkadaşlar veya komşuları ile kalacağını belirtmiştir.

İş mevcudu; Göç etmeyi düşünen kırsal gençlerin taşınacağı veya taşınmaya karar verdiği yerde yapacakları işin varlığı. Kırsal gencin göç etme niyetinin ortaya çıkmasında önemli bir gösterge olduğu düşünülen göç edilecek yerdeki iş mevcuduna ait cevaplar incelendiğinde, göç etmek isteyen gençlerin ortalama puanı (1,91) bulunmuştur. Bu sonuç gençlerin yapacakları iş konusunda kesinlik olmadığını göstermekte olup eğitimleri bittikten sonra belli olacağını düşünmektedirler.

İletişim sağlanan kişi; Göç etmeyi düşünen kırsal gençlerin taşınacağı veya taşınmaya karar verdiği yerde kendilerine bilgi sağlayan iletişim kurdukları kişi ya da kişilerin varlığı. Kırsal gençlerin iletişim kurduğu kimse yok cevabı %59,65 ile en fazla verilen cevabı oluşturmaktadır. Gösterge ortalama puanlarına göre gençlerin en fazla ajansları (3,46) takip ettiği tespit edilmiştir.

Aile yaklaşımı; Kırsalda yaşayan gençlerin aile bireylerinin göç kararlarına yaklaşımının nasıl olacağını ortaya konulduğu bu gösterge bulgularına göre, kırsal gençlerin göç kararlarını ailelerinin teşvik edeceği yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Ailelerin çocuklarının daha rahat şartlarda çalışmalarını, düzenli gelirlerinin olmasından ya da eğitimlerini tamamlayıp hayatlarını devam ettirmelerinin istemelerinden kaynaklanmaktadır.

En önemli kazanım; elde edilecek gelirin katkısı, göç edilen yerde elde edilecek gelirin kişinin hayatına nasıl bir fayda sağlayacağını ortaya koyan bir göstergedir. Bölgedeki gençlerin %92,11'i daha iyi sosyal statüye kavuşacağını, %89,47'sinin daha fazla para kazanacağını, %83,3'ünün şehirde ev alacağını dile getirmişlerdir. Gençlerin köyden göç etseler dahi %49,12'sinin arazi satın alacağını, %26,32'sinin köyüne ev yaptıracağını

belirtmişlerdir. Bu düşünce doğup büyüdükleri yerlerden kopmak istemediklerini göstermektedir. Ortalama puanlarına bakıldığında ise daha iyi bir sosyal statüye kavuşmak ve daha fazla para kazanmak istedikleri en önemli kazanım olacağı sonucuna varılmıştır. Köyümde arazi satın alırım diyenler ortalama 1,72 puan ile en az beklenen kazanım olacaktır (Çizelge 12).

En önemli endişe; Kırsal gençlerin göç edecekleri yer ve çalışma hayatına yönelik en önemli endişelerinin neler olduğunu ortaya koymak için sorgulanan bu gösterge gençlerin korkularını, tanıdık olmayan çevrelere girme endişelerini, taşınma risklerini göğüsleme gibi göç kararını etkileyecek düzeyde bir algının boyutunu göstermektedir. Elde edilen bulgulara göre göç kararı alan kırsal gençlerin göç edecekleri yer ve çalışma hayatına ilişkin %43,86'sının endişe taşımadıklarını belirtmiştir. Diğer yandan gençlerin 53 yaklaşık %22,81'inin bilmediği alanlarda iş yapma, %21,05'inin seyahat etme ve Yeni işe yönelik işe yönelik becerileri kavrama konusunda endişeli oldukları söylenebilir (Çizelge 13).

Hayaller ve istekler; kırsal gençlerin göç edecekleri yerde beklediği ortama ilişkin düşüncelerini yansıtan bu gösterge ile tanıdık olmayan çevrelerde yeni kişiler ile tanışma, yeni görevler ve alanlara atılma isteği ve hayalleri ortaya konulmuştur. Gençlerin en yoğun kurduğu hayal %80,5 ile yeni görevler ve alanlara atılma isteğidir. Bunu yeni %76,6 ile kendine ait bir evde oturma isteği takip etmektedir. Ortalama puanları Çizelge 14'de verilmiştir. Özellikle kalabalık ve birlikte yaşam geleneklerinin daha yoğun olduğu köy evlerinden kendine ait bir evde yaşamının, sürekli aynı işlerin rutinliğini bozmanın ve yeni görevler edinmenin yolunun göç etmekten geçtiğine inanan kırsal gençler, yaptığı işin ötesine geçmeyi arzulamaktadırlar. Gençler bir yandan yeni iş ve görevlerde kendilerini aşmak, özgür olmak isterken diğer yandan ekonomik, sosyolojik ve psikolojik açıdan da güvende olmak istemektedirler (Çizelge 14).

Çizelge 12. Gencin hedeflediği en önemli kazanım

Table 12. The most important achievement targeted by the young person

Göç ile hedeflenen en önemli kazanım	Puanlama	Frekans	Yüzde	Ortalama Puan	İndeks Puanı
Daha fazla para kazanmak	1	0	0,00	2,89	0,96
	2	12	10,53		
	3	102	89,47		
Şehirde ev almak	1	6	5,26	2,78	0,93
	2	13	11,40		
	3	95	83,33		
Köye ev yaptırmak	1	51	44,74	1,82	0,61
	2	33	28,95		
	3	30	26,32		
Arazi satın almak	1	56	49,12	1,72	0,57
	2	34	29,82		
	3	24	21,05		
Daha iyi bir sosyal statü	1	2	1,75	2,90	0,97
	2	7	6,14		
	3	105	92,11		
Evlenip yuva kurmak	1	21	18,42	2,46	0,82
	2	20	17,54		
	3	73	64,04		

Çizelge 13. Gencin çalışma hayatına yönelik endişesi
Table 13. Young people's concerns about working life

Göç edilecek yerde çalışma hayatına yönelik en önemli endişe	Puanlama	Frekans	Yüzde	Ortalama Puan	İndeks Puanı
Seyahat etme konusunda endişeli	1	66	57,89	1,63	0,54
	2	24	21,05		
	3	24	21,05		
Bilmediği alanda iş yapma korkusu	1	58	50,88	1,72	0,57
	2	30	26,32		
	3	26	22,81		
Tanımadığı insanlarla yaşama korkusu	1	61	53,51	1,65	0,55
	2	32	28,07		
	3	21	18,42		
Yeni kültürlere ve geleneklere uyum sağlama konusunda endişe duyma	1	73	64,04	1,46	0,49
	2	30	26,32		
	3	11	9,65		
Yeni işe yönelik işe yönelik becerileri kavrama konusunda endişe	1	62	54,39	1,67	0,56
	2	28	24,56		
	3	24	21,05		
Hiçbir endişem yok	1	31	27,19	2,17	0,72
	2	33	28,95		
	3	50	43,86		

Çizelge 14. Gencin göç edilecek ortama ilişkin düşünceleri

Table 14. The young individual's perceptions regarding the environment to which they intend to migrate

Göç edilecek yerde beklediği ortama ilişkin düşünceler	Puanlama	Frekans	Yüzde	Ortalama Puan	İndeks Puanı
Kendine ait bir evde kalma isteği	1	10	8,77	2,80	0,93
	2	3	2,63		
	3	101	88,60		
Kendini güvende hissetme	1	5	4,39	2,49	0,83
	2	16	14,04		
	3	93	81,58		
Başka insanların olduğu yerde daha rahat hissetme	1	11	9,65	2,48	0,83
	2	37	32,46		
	3	66	57,89		
Tanımadığı insanlarla çalışma tercihi	1	16	14,04	2,36	0,79
	2	41	35,96		
	3	57	50,00		
Ailesinden uzak bir yerde yaşama isteği	1	33	28,95	2,26	0,75
	2	18	15,79		
	3	63	55,26		
Yapığı işin ötesine geçme isteği	1	6	5,26	2,65	0,88
	2	28	24,56		
	3	80	70,18		
Yeni görevler ve alanlara atılma isteği	1	27	23,68	2,68	0,89
	2	12	10,53		
	3	85	74,56		

12 ana gösterge indeks bilgileri aşağıdaki gibidir: Göç şekli (0,86), çalışma alanı (0,96), mesafe (km) (0,71), göç kararı alma süreci (0,78), kalınacak yer (0,86), iş mevcudu (0,64), iletişim sağlanan kişi (0,52), ailenin yaklaşımı (0,90), geri dönüş niyeti (0,89), en önemli kazanım (0,81), en önemli endişe (0,57), hayaller ve istekler (0,84). Bu 12 göstergenin ortalamasını ifade eden Birleştirilmiş Göç Davranışı İndeksi ise 0,78 olarak hesaplanmıştır. Bu sayının 1' e yakın olması göç etme niyeti olan gençlerin göç etme kararlarının netleştiğini ve niyetlerinin davranışa dönüşeceğini ortaya koymaktadır (Çizelge 11).

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada, Orta Güney bölgesindeki 48 köyde gerçekleştirilen saha araştırmalarında, 224 köy muhtarı, 308 hane reisi ve 308 genç ile yüz yüze anket yapılmıştır. Araştırmanın temel amacı, kırsal gençlerin ve hane reislerinin göç eğilimlerini, tarımsal üretimde kalma isteklerini ve tarımla ilgili mevcut sorunlarını ortaya koymaktır. Anket sonuçlarına göre, köylerin %81,25'inde ilkokul bulunmakta, geri kalan köylerde öğrenciler taşınmalı eğitim sistemiyle il veya ilçe merkezlerindeki okullara gitmektedir. Köylerde ortalama hane sayısı 412 olup, hanelerin sahip olduğu ortalama arazi büyüklüğü 122 dekadır.

Araştırma, köylerin %79,2'sinin son 10-15 yılda göç verdiğini ortaya koymuştur. Hane reislerinin ortalama yaşı 47,2 yıl olup, eğitim düzeyi genellikle ilkököl seviyesindedir. Hanelerin ortalama işletme arazisi 358,69 dekadır. Hane reislerinin %86'sı göç etmeyi düşünmemekte, göç etmeme sebeplerinin başında ise sahip oldukları tarım arazilerinin olduğunu belirtmektedirler. Bu durum, hane reislerinin yaşadıkları yere bağlılığının önemli bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Kırsal gençler arasında yapılan anketlerde, gençlerin %81,2'si erkek ve %18,8'i kadın bireylerden oluşmaktadır. Eğitim düzeyleri incelendiğinde, %47,7'sinin lise mezunu, %24,0'ünün üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Gençlerin %37'si köylerinden göç etmek konusunda kararlıyken, %58'i göç etmeyi düşünmemekte, %5'i ise kararsız kalmaktadır. İl bazında göç etme eğilimleri farklılık göstermektedir; Niğde'deki gençlerin %62'si göç etmek isterken, Kayseri'de bu oran %48, Konya'da ise %25'tir. Gençlerin göç etme nedenleri arasında en önemli unsurlar, sigortalı bir işte çalışma isteği ve köyde sosyal hayatın yetersizliği olarak öne çıkmaktadır.

Konya ili, geniş tarım arazilerine sahip olmasına ve birçok tarım ürününde Türkiye lideri olmasına rağmen, son yıllarda sulama problemleri ve kuraklık nedeniyle tarımsal üretim gelirlerinde belirsizlikler yaşamaktadır. Bu durum, tarımsal sermayenin tarım dışı sektörlere kaymasına ve kırsal göçlere neden olmaktadır. Kayseri ise, bölgedeki sosyo-ekonomik gelişmişlik farkı nedeniyle kırsal alanlardan göç almaktadır. Özellikle Kayseri Şeker'in tarıma yönelik yenilikçi projeleri ve sözleşmeli tarım sistemine katkıları, kırsal kalkınmayı destekleyici unsurlar arasında yer almaktadır.

Niğde ili ise, bölgedeki en yüksek göç eğilimine sahip il olarak dikkat çekmektedir. Kırsal gençler, özellikle sigortalı bir işte çalışma ve sosyal güvenceye kavuşma isteğiyle kentlere göç etmektedir. Niğde'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Kapadokya Bölgesi'nde bulunması, kırsal turizmin geliştirilmesi için büyük bir potansiyel sunmaktadır. Kırsal turizm faaliyetlerinin artırılması, hem bölgenin sosyo-ekonomik kalkınmasına katkı sağlayacak hem de kırsal gençlerin geçim kaynaklarını artırarak göç eğilimlerini azaltacaktır.

Sonuç olarak, çalışma tarımla uğraşmanın kırsal alanda sosyal bir statü sorunu haline geldiğini göstermektedir. Gençler daha fazla kazansalar bile kentlerde asgari ücretle düzenli bir işte çalışmayı tercih etmektedirler. Kırsal kalkınma projeleri ve tarımsal teşviklerle gençlerin tarımda kalmalarını sağlamak, göçün önlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Sosyal güvence imkânlarının artırılması ve kırsal alanlardaki iş fırsatlarının çeşitlendirilmesi, göç sorununa çözüm olabilir.

Beyanlar

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırmanın etik kurul onayı Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan 20.11. 2018 tarih ve 310 sayı no'su ile alınmıştır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar çıkar çatışması beyan etmemektedir.

Bilgi

Bu çalışma TÜBİTAK 1001 /119 K 769 no'lu Ar-Ge projesinden üretilen yüksek lisans tezinin bir özettir. Ayrıca bu çalışmanın etik kurul onayı ilgili proje için alınan etik kurul onayı ile aynıdır.

Kaynaklar

- Anamica, M. (2010). Migration behaviour of dryland farmers – An ex post facto study (Unpublished M.Sc. (Ag.) Thesis). TNAU, Coimbatore.
- Anamica, M., & Sujeetha, T. (2017). Migration behaviour index – A measure to quantify the migration behaviour of rural. International Journal of Current Microbiology and Applied Sciences, 6, 3044-3057.
- Anriquez, G., & Stloukal, L. (2008). Rural population change in developing countries: Lessons for policymaking. European View, 7(2), 309-317.
- Aroca, P. & Hewings, G. J., (2022). "Migration And Regional Labor Market Adjustment: Chile 1977–1982 And 1987–1992". The Annals of Regional Science, 36., pp. 197-218. DOI: 10.1007/s001680200078
- Aşkın, E. Ö., Yayar, R. & Oktay, Z., (2013). "Kırsal Göçün Ekonometrik Analizi: Yeşilyurt İlçesi Örneği". Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 14, Sayı 2, 2013, pp. 231-252. DOI: 10.18074/cumuiibd.57350
- Bostan, H., (2017). "Türkiye'de İç Göçlerin Toplumsal Yapıda Neden Olduğu Değişimler, Meydana Getirdiği Sorunlar ve Çözüm Önerileri". Coğrafya Dergisi, 35, pp. 1 - 16. DOI: 10.26650/JGEOG330955
- Brauw, A. D. (2019). Rural youth: Determinants of migration throughout the world. The IFAD Research Series, Papers of the 2019 Rural Development Report. <https://www.ifad.org/ruraldevelopmentreport/>.
- Butzer, R., Larson, D. F. & Mundlak, Y., (2002). "Intersectoral Migration in Venezuela". Economic Development and Cultural Change, 50, pp. 227-248. DOI:10.1086/512496
- Çatalbaş Karpat, G. & Yarar, Ö., (2015). "Türkiye'Deki Bölgeler Arası İç Göçü Etkileyen Faktörlerin Panel Veri Analizi ile Belirlenmesi". Alphanumeric Journal, Cilt 3, pp. 99-117. DOI: 10.17093/aj.2015.3.1.5000105857
- Çelik, F. (2006). İç göçlerin itici ve çekici güçler ile analizi. Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 149-170.
- Devillanova, C. & Garcia-Fontes, W., (2004). "Migration Across Spanish Provinces: Evidence from the Social Security Records (1978-1992)". Investigaciones Económicas, XXVIII, pp. 461-487.
- Ederveen, S., Nahuis, R. & Parikh, A., (2007). "Labour Mobility and Regional Disparities: The Role of Female Labour Participation". Journal of Population Economics, 20, p. 895–913, DOI: 10.1007/s00148-006-0095-6
- Edginton, C., & Kowalski, C. R. S. (2005). Youth work: Emerging perspectives in youth development. Champaign, IL: Sagamore Publishing.
- Erdal, G., Çiçek, A., Erdal, H., Yayar, R., Ayyıldız, B., 2022. Kırsal Göçlerin Tarım Sektörüne Etkileri ve Genç Nüfusun Tarımda Kalma Eğilimlerinin Belirlenmesi; Politik Yaklaşımlar, TÜBİTAK 1001-Proje no:119K-769.
- Gawande, K., Bohara, A. K., Berrens, R. P. & Wang, P., 2000. "Internal Migration and The Environmental Kuznets Curve for US Hazardous Waste Sites". Ecological Economics, 33, p. 151–166. DOI: 10.1016/S0921-8009(99)00132-9
- Hamilton, W., Bosworth, G., & Ruto, E. (2015). Entrepreneurial younger farmers and the "young farmer problem" in England. University of Lincoln, Brayford Wharf East, Lincoln, UK. <https://doi.org/10.17707/AgricultForest.61.4.05>

- Huarez, J. P., (2000). "Analysis of Interregional Labor Migration in Spain Using GrossFlows". *Journal of Regional Science*, 40, pp. 377-399. DOI: 10.1111/0022-4146.00145
- Karabulut, K. & Polat, D., 2007. "Türkiye'de Yaşanan Göç Olgusu Üzerine Bir Alt Bölge Uygulaması". Malatya, İnönü Üniversitesi.
- Masoom, M. A., Umbach, D., Saleh, A. K. M. D. E. (1992). Estimating life functions of Chi distribution using selected order statistics. *IIE Transactions*, 24(5), 88-98.
- Miguel, E., Gertler, P. & Levine, D. I., (2006). "Does Industrialization Build or Destroy Social Networks?". *Economic Development and Cultural Change*, Cilt 54, p. 287-317 DOI: 10.1086/497014'
- Mueeler, V., Doss, C. & Quisumbing, A., 2018. "Youth Migration and Labour Constraints in African Agrarian Households". *The Journal of Development Studies*, Cilt 54, pp. 875-894 DOI: 10.1080/00220388.2018.1430770
- Naamwintome, B. A., & Bagson, E. (2013). Youth in agriculture: Prospects and challenges in the Sissala area of Ghana. *Net Journal of Agricultural Science*, 1, 60-68.
- OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development). (2018). *The future of rural youth in developing countries: Tapping the potential of local value chains*. Development Centre Studies. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/9789264298521-en>
- Özer, İ. (2004). Kentleşme, kentleşme ve kentsel değişim. Bursa: Ekin Kitabevi.
- Pazarlıoğlu, V., (2007). "İzmir Örneğinde İç Göçün Ekonometrik Analizi". *Yönetim ve Ekonomi*, Cilt 14, pp. 122-135. DOI: 10.18657/yonveekonomi.2007.122
- Resmi Gazete. (2012). Büyükşehir belediyesi kurulması ve sınırlarının belirlenmesi, Sayı 28489, Kanun No. 6360, Kabul Tarihi: 12/11/2012.
- Sağlam, S. (2006). Türkiye'de iç göç olgusu ve kentleşme. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları*, 5, 34-44.
- Shrestha, N. R., Velu, R. P. & Convey, D., 1993. "Frontier Migration and up Ward Mobility: The case of Nepal". *Economic Development and Cultural Change*, Cilt 41, p. 787-816. DOI: 10.1086/451093
- TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu). (2018). Göç istatistikleri. Retrieved from <http://tuikapp.tuik.gov.tr/adnksdagitapp/adnks.zul?kod=411.08.2018>
- United Nations Department of Economic and Social Affairs (UNDESA). (2017). *World population prospects: The 2017 revision*. United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division, New York.
- World Bank. (2006). *World development report 2007: Development and the next generation*. Washington, DC: World Bank.
- World Bank. (2007). *World Development Report 2008: Agriculture for Development*. Washington, DC: World Bank. <https://doi.org/10.1596/978-0-8213-6807-7>
- Young, A. (2013). Inequality, the urban-rural gap, and migration. *The Quarterly Journal of Economics*, 128, 1727-1785. DOI:10.1093/qje/qjt025
- Yakar, M. & Yazıcı, H., 2009. "Emirdağ İlçesinde Göçlerin Tarım Alanlarına Etkileri". *Coğrafi Bilimler Dergisi*, Cilt 7, pp. 163-176. DOI : 10.1501/Cogbil_0000000100